

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 67 i folketingsåret 1996-97, jf. FF 2548 og 7068 og tillæg A 1991 og tillæg B 912.

Jævnligt kan man i dagspressen læse om senildemente beboere på plejehjem, som forlader plejehjemmet og få dage senere bliver fundet døde trods stor eftersøgningsindsats.

En del af debatten om senildemente har drejet sig om, hvorvidt anvendelsen af en række foranstaltninger, der bruges for at hindre senildemente i at forlade et plejehjem, er lovlige.

I Socialministeriets pjece »Information om: Gamle med demens i § 79 plejehjem og hjemmepleje« nævnes, at:

Udgangspunktet er, at en person ikke må tilbageholdes mod sin vilje. Heller ikke hvis personen er gammel, forvirret og lider af en demenssygdom. Man må altså ikke låses inde i plejehjemmet. Hvis en plejehjemsbeboer med et klart tilkendegivet og fastholdt ønske om at komme ud hindres heri, er der tale om frihedsberøvelse.

Men det er absolut tilladt - og endda ønskeligt - at indrette forholdene således, at senildemente, der har svært ved at orientere sig, ikke ligefrem forvilder sig ud på gader og veje.«

I en undersøgelse, som Socialministeriet har lavet i 1991, blev det påvist, at halvdelen af plejehjemmene brugte såkaldte tekniske hjælpemidler til at forhindre ældre i at gå deres vej.

Låste døre og kodelåse på dørene er klart ulovlige. Der er ikke hjemmel til at frihedsberøve senildemente på et plejehjem.

Elektroniske hjælpemidler som bippere og sladre-måtter forhindrer ikke i sig selv den senildemente i at forlade plejehjemmet og er derfor ikke ulovlige. Ved en chip anbragt f.eks. i en sko går der en alarm i gang, når den senildemente nærmer sig en yderdør. En af plejehjemmets medarbejdere går rundt med en bipper, som fortæller, hvilken dør den senildemente er på vej ud ad, og kan nå at stoppe vedkommende og om muligt overtale den demente til at opgive sit fore-

havende. I andre tilfælde, hvor den demente ikke kan overtales til at blive på plejehjemmet, får plejepersonalets indgreb karakter af frihedsberøvelse, men personalet på plejehjemmene foretrækker at begrænse den senildementes udgangsfrihed, frem for at den senildemente går forvirret og hjælpeløs rundt på gader og veje. Chippen bør også indeholde en sender, der gør det muligt at genfinde den senildemente, hvis vedkommende er kommet uden for plejehjemmet.

Forslagsstillerne ønsker, at personalet på plejehjem får hjemmel til at anvende disse elektroniske hjælpemidler, som advarer om, at en senildement er på vej til at forlade plejehjemmet, og ønsker, at personalet får lov til at standse den senildemente, hvis denne ikke kan overtales til at blive på plejehjemmet.

Forslagsstillerne mener, at lovforslag, som gør det lovligt at standse en senildement, som er på vej væk fra plejehjemmet, burde indeholde en bestemmelse om, at plejehjemmets ledelse er forpligtiget til at indberette til embedslægen, hvilke elektroniske hjælpemidler man anvender.

Forslagsstillerne har med dette beslutningsforslag koncentreret sig om senildemente, som bor på plejehjem. Man har således ikke taget stilling til, hvorledes pårørende og plejepersonale må forholde sig i forhold til senildemente, der bor i eget hjem.

Forslagsstillerne er underrettet om, at Socialministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, som bl.a. skal beskrive og vurdere lovligheden af de foranstaltninger/indgreb, der i praksis anvendes over for mennesker med psykiske handicap, herunder demente. Selv om kommissoriet for arbejdsgruppen blev udarbejdet i maj måned 1996, har arbejdsgruppen ikke afsluttet sit arbejde endnu. Forslagsstillerne anser det for tvungende nødvendigt, at der allerede i indeværende folketingsår bliver fremsat lovforslag, som lovliggør plejehjemspersonalets indgreb over for de senildemente. Forslagsstillerne skal opfordre til, at arbejdsgruppens arbejde fremskyndes, så det kan indgå ved udarbejdelse af lovforslag i overensstemmelse med dette beslutningsforslag.